

240531

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Enheten för bostäder och byggande
DNR: LI2023/02459

Remiss av förslag till införande av gränsvärden för klimatdeklarationer av byggnader

Sveriges Färg och Lim företagare (SVEFF) har beretts tillfälle att lämna yttrande över förslag till införande av gränsvärden för klimatdeklarationer av byggnader.

SVEFF är en branschorganisation med 51 medlemmar inom området färg, lim, fogfria golv, spackel och relaterade kemiska byggprodukter. SVEFF:s medlemmar omfattar alla större och de flesta mindre tillverkare och importörer i Sverige och vårt arbete går ut på att främja våra medlemmars intressen genom att vara branschens samlade röst i kontakt med lagstiftare och andra aktörer på den svenska marknaden.

SVEFF framför följande huvudargument:

- Det är inte möjligt (fysiskt eller tidsmässigt) att avkräva byggmaterialbranschen den mängd av EPDer som kommer att behövas för att den föreslagna lagstiftningen ska kunna träda i kraft till 1 juli 2025. Därför föreslår vi att införandet skjuts på framtiden med åtminstone 3-5 års tid
- Konsekvensanalysen av effekterna i förslaget är otillräckliga och belyser inte i sin helhet den administrativa och ekonomiska börda som en byggmaterialtillverkare påtvingas i och med kravet att skapa EPDer för alla sina produkter som ska säljas på marknaden efter 1 juli 2025. Konsekvenserna för enskilda företag och även för samhället i stort måste beskrivas noggrannare för de politiker som fattar beslut om

dylik lagstiftning så att ansvar kan avkrävas när effekterna innebär färre uppförda hus och bostäder.

Resonemang till huvudargumenten

Att tillverka en kemisk byggprodukt idag, exempelvis en färg eller ett lim som ska användas i en fastighet eller ett hus, är en administrativt krävande process där tillverkaren/importören måste tillse att all dokumentation i form av främst EU-krav är tillgodosedda. Därefter måste tillverkaren tillse att alla lokala krav är uppfyllda, vilket även omfattar de krav som ställs av marknaden i det land som produkten ska säljas i.

För att den som är ansvarig för att lämna in en klimatdeklaration till Boverket ska kunna göra detta och räkna ihop den totala koldioxidekvivalentpåverkan som de olika byggmaterialen och byggprocessen har, måste varje byggmaterial ha en egen EPD, Environment Product Declaration, en tredjepartscertifierad deklaration.

Denna deklaration görs enligt standarden EN-15 804 och görs oftast av en konsult till en ungefärlig kostnad av 100' -300' SEK och tar ca 3-5 månader. När detta är klart ska den granskas av en utomstående certifierare och godkännas för att registreras hos någon nationell programoperatör, exempelvis EPD International i Sverige. EPDn ska också uppdateras med jämna mellanrum för att vara giltig.

Fram till nyligen har dessa EPDer inte efterfrågats vare sig via lagstiftning/myndigheter eller av marknaden. Det är först på senare år, troligen främst på grund av klimatdebatten som dessa efterfrågas. Därför är det inte alla tillverkare av färger och limmer samt liknande kemiska byggprodukter som har tagit fram dessa i någon större mängd, utan kanske bara har dessa för sina storsäljare. Likaså, små och medelstora tillverkare har heller inte tagit fram dessa deklarerationer då de är dyra att göra och kraven inte funnits.

Att då idag gå in och kräva att i princip alla byggmaterial ("från grunden uppåt") i ett hus ska ha dessa deklarerationer, innebär en ren omöjlighet i form av att det inte finns tillräckligt med konsulter som kan ta fram alla de deklarerationer som kommer att krävas och i tid till den 1 juli 2025. Vidare finns det inte heller tillräckligt med certifierare av dessa för att kunna godkänna alla dessa, om nu konsulterna hinner ta fram alla de tusentals deklarerationer som krävs.

Därför är även konsekvensanalysen av detta förslag otillräcklig då konsekvensen för byggmaterialtillverkare vid ett införande av gränsvärde från 2025 beskrivs som:

"Däremot kommer byggprodukttilverkare indirekt att påverkas genom en ökad efterfrågan på EPD:er. Det innebär ökade kostnader för byggprodukttilverkarna, då framtagandet av en EPD innebär en ungefärlig kostnad på cirka 100 000–300 000 kronor per produkt."

SVEFF:s medlemmar tillverkar en myriad av olika produkter som säljs till olika byggprojekt. En stor tillverkare kan exempelvis ha 500-600 produkter registrerade i de databaser som används för att bedöma produkter idag. En liten tillverkare kan ha runt 100.

Detta innebär att kostnaderna för en stor tillverkare kan röra sig i området 60-180 miljoner kronor för att skapa EPDer på alla de produkter som de säljer på den svenska marknaden och för en liten tillverkare rör det sig om 10-30 miljoner, plus all den tid det tar att skapa denna mängd EPDer, vilket är för en liten tillverkare minimum ca 25 manår och för en stor tillverkare, maximalt ca 250 manår. Dessa konsekvenser är inte små, de är i princip oöverstigliga, speciellt i tid men även väldigt kostsamma i kronor och ören.

SVEFF framför vidare följande argument:

- Gemensamma och generella EPDer måste vara tillåtna att använda, exempelvis likt de EDPer som finns framtagna av den europeiska limbranschen FEICA: <https://www.feica.eu/our-projects/epds>
- De produkter som inte finns återgivna med generiska data i Boverkets klimatdatabas måste undantas från kravet på produktspecifik EPD
- De generiska data som återfinns i Boverkets klimatdatabas måste spegla verkligheten

Enligt Boverket måste en klimatdeklarations data komma från antingen produktspecifika EPDer för ifrågavarande produkter i fastigheten/huset eller så kan en tillverkare som inte har en produktspecifik EPD för en produkt, hänvisa till den databas som Boverket håller med generella data för ett antal produkter. Problemet är som vi specificerat tidigare, att det inte finns EPDer på alla produkter på marknaden, snarare tvärtom. Kravet och behovet av EPDer har inte varit så uttalat vare sig från marknaden eller från lagstiftaren och att nu på kort tid avkräva en hel sektor att de ska ha EPDer för i princip alla de produkter man tillverkar är en omöjlighet.

Då måste det dels finnas möjlighet för de sektorer vars branschorganisationer tagit fram sektors EPDer eller generella EPDer för en viss produkttyp, likt den europeiska limbranschens förening FEICA (www.feica.eu) som har dessa för vissa polyuretan- epoxy och silikonprodukter (se <https://www.feica.eu/our-projects/epds>) , att använda dessa.

Likaså är det en bra service att Boverket tillhandahåller en databas med generiska data för byggprodukter i de fall en tillverkare, oftast men inte alltid, mindre sådan, inte har monetära muskler eller förmåga att förse alla sina produkter med EPDer. Dock innehåller denna databas i skrivande stund endast 222 st olika produkttyper, vilket inte täcker behovet över hela byggsektorn. Exempelvis finns det inom sektorn färg endast utomhusfärg av akryltyp, silikatfärg och slamfärg samt två fogmassor i form av silikon och "övrigt" och inga limmer överhuvudtaget. Detta innebär en konkurrensnackdel för de som tillverkar annan färg än de som anges i databasen, då dessa är tvingade att göra en produktspecifik EPD och de limtillverkare som vill sälja lim, oavsett vilken typ av lim de saluför till byggsektorn, är tvungna att göra produktspecifika EPDer. Därför måste det finnas undantag till kravet på produktspecifika EPDer samt undantag för de produkter som inte omfattas av Boverkets klimatdatabas.

Slutligen kan vi konstatera att de generiska data som finns i databasen, kan ifrågasättas, då dessa data inte speglar verkligheten och kan i vissa fall ha lägre värden på koldioxidekvivalenter än produktspecifika data från en tillverkare. Detta kommer att påverka enskilda tillverkare negativt när en byggherre/fastighetsägare ska välja produkter för en fastighet, och valet av en viss produkt kommer att innebära risk för att överstiga gränsvärdet, även om det inte är så i verkligheten.

SVEFF framför slutligen:

- Denna lagstiftning måste harmoniseras med övriga nordiska länder och allra helst med EU-lagstiftning på området

Klimatfrågan är gemensam för alla länder i hela världen och tillverkningen av produkter är för de flesta företag globalt styrd. Sverige kan inte införa en helt egen lagstiftning som ställer krav på företag och produkter lokalt i Sverige, bara för att därefter tvingas att anpassa sig till det som sker i andra länder eller inom EU. Utgångspunkten måste vara att harmonisera dessa regler med andra länder och allra helst inom EU. De nordiska länderna delar mer eller mindre på samma klimatzon så att samordna reglerna mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland vore bra, för att även senare kunna agera gemensamt gentemot EU när det gäller att sätta regler för hela EU. Med tanke på att utmaningarna är olika i norra respektive södra Europa, kan det vara en viktig aspekt att för vissa parametrar, anpassa dessa till olika klimat.

Energiåtgången för uppvärmning ser exempelvis helt annorlunda ut mellan Kiruna och Madrid, medan kravet på kylning via luftkonditionering, är i princip icke existerande i norra Sverige.

I övrigt hänvisar vi till och instämmer i det svar som kommer att inkomma från Byggmaterialindustrierna.

Om det är några frågor hänvisar vi till:

Henrik Jansson

070-932 12 96

henrik.jansson@ktf.se

För Sveriges Färg och Lim Företagare

A handwritten signature in blue ink that reads "Henrik Jansson". The signature is written in a cursive, flowing style.

Henrik Jansson